

Gyakorló – többnyire régebbi zh – feladatok

Intelligens orvosi műszerek

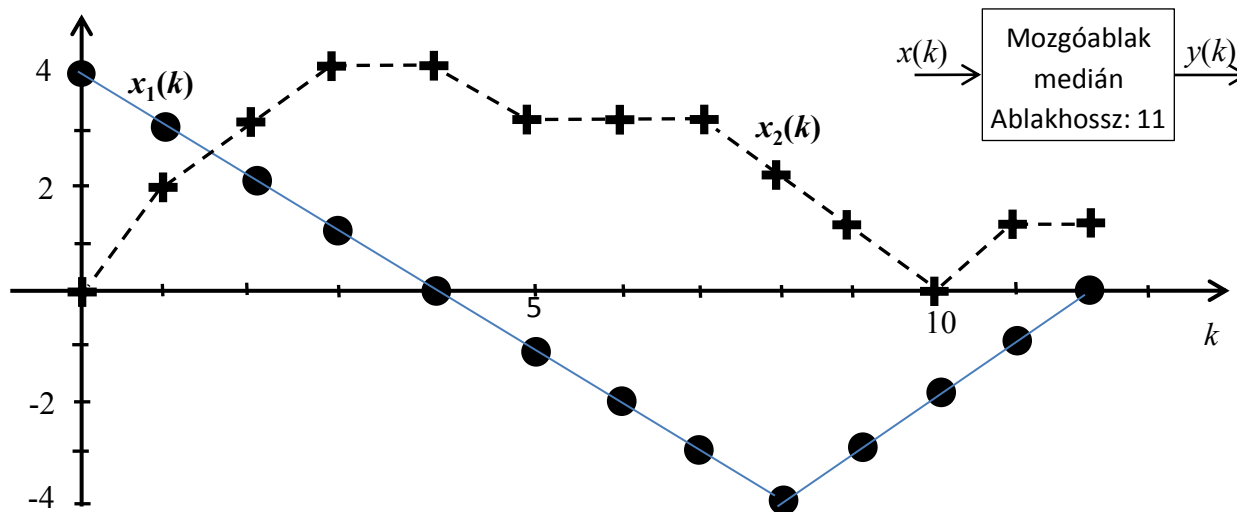
2018. október 2.

Régebbi zh feladat - #1

Az ábrán látható két jelet, illetve összegüket mozgóablak mediánszűréssel szűrjük egy 11 pontos mozgóablakkal. A k -dik időpontban a szűrés eredménye, ha a bemenetére kapcsolt jel $x(k)$:

$$y(k) = \text{medián}[x(k-5), x(k-4), \dots, x(k), \dots, x(k+4), x(k+5)]$$

Adja meg az ábrán látható $x_1(k)$ jelre, $x_2(k)$ jelre és az $x_1(k)+x_2(k)$ jelre a szűrés eredményét, ha $k=7$! (Tehát 3 értéket várok válaszként: $y_1(7)$, $y_2(7)$, $y_{1+2}(7)$, a megfelelő – rövid, de érthető – indoklással.)

Régebbi zh feladat - #2

Egy $y(k)=x(k)+z(k)$ jelet mérünk, ahonnan az $x(k)$ szinuszos jelsorozat csúcsértékét akarjuk becsülni oly módon, hogy sorban becsüljük az egyes jelértékeket (az $x(k)$ értékeket, $k=1,2,\dots,K_{per}$), és megkeressük a legnagyobbat.

Az $x(k)$ periódusideje $K_{per}=7$. A mérést torzító $z(k)$ zaj nulla várható értékű sztochasztikus, amelynek egyes időpontokban az értékei függetlenek egymástól és a jeltől, ezért megfelelő átlagolással csökkenthető a torzító hatása. A következő $y(k)$ sorozatot mértük: Adja meg ezen mérések alapján $x(3)$ átlagolással javított becslését!

k	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
$y(k)$	1,51	2,59	-2,24	0,09	-0,66	-1,76	-0,02	1,31	1,37	2,79	-2,12	-0,76	0,27	0,35	1,69
k	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
$y(k)$	0,59	-0,10	0,72	0,43	0,97	1,09	-0,24	1,51	1,65	-0,28	0,06	0,27	0,11	1,26	0,01

Régebbi zh feladat - #3

Egy automata mérlegen beállítjuk, hogy az adott adag anyag tömegét százszor mérje meg, és ebből származtassa az eredményt. Tudjuk ugyanis, hogy a mérleg – bár alapjában véve nagyon pontos – néha beakad, és olyankor rosszul (nagy hibával, mindig jóval kevesebbet, mint a tényleges) mér. Nagyjából minden 10-15-dik mérésnél beakad, de tapasztalataink szerint 7 alkalomnál soha nem gyakrabban, és nem ritkábban, mint minden 51-dik alkalommal. A következők közül melyik jelfeldolgozó eljárást javasolná?

- A. a száz érték egyszerű átlagát számítsa ki a berendezés, ezt adja eredményül,
- B. a száz érték minimumát adja eredményül,
- C. a száz érték mediánját adja eredményül
- D. a száz érték minimumának és maximumának átlagát adja eredményül.

Szükség van-e száz mérésre, vagy jóval kevesebb mérés is elég lenne?
(Válaszait természetesen indokolja!)

„Új” potenciális zh feladatok

1. Periodikus jelet mérünk, amely két szinuszos komponensből áll, az egyiknek a frekvenciája 2 Hz körül van (2 ± 2 Hz tartományban), a másik komponens ennek az ötödik felharmonikusa. A mérést torzító zaj számos szinuszos frekvenciájú komponenset tartalmaz, ezek rendre 100 Hz, 120 Hz, 150 Hz, 180 Hz és 200 Hz frekvenciájúak. Milyen típusú szűrőt alkalmazhatunk a jel/zaj viszony javítása érdekében?
2. Periodikus jelet mérünk, amely két szinuszos komponensből áll, az egyiknek a frekvenciája 10 Hz, a másik komponens ennek az huszadik felharmonikusa. A mérést torzító zaj egyetlen szinuszos frekvenciájú komponens, frekvenciája 50 Hz. Milyen típusú szűrőt alkalmazhatunk a jel/zaj viszony javítása érdekében?

Feleletválasztós (IGEN/NEM) régi zh kérdések

A következő állítások közül melyik hamis, melyik igaz?

- a. A mediánszűrés az ablakszélességgel azonos periódusidejű szinuszos jelet mindig teljesen el tudja nyomni. a. **Igaz Hamis**
- b. A nemlineáris eljárások a szinuszjelekből mindig szinuszjelet állítanak elő. b. **Igaz Hamis**
- c. A sztochasztikus jelek mindig felírhatók determinisztikus szinuszjelek összegeként. c. **Igaz Hamis**
- d. $N-2$ adatpont átlagolása esetén jó eljárás, ha $1/(N-2)$ -vel megszorozunk minden adatot, majd az így kapott eredményeket összeadjuk (Esetünkben $N \gg 100$). d. **Igaz Hamis**
- e. Jelünk egy 10 [Hz] és egy 15 [Hz] frekvenciájú szinuszjel összege. Ebből a jelből elég 35 [Hz] frekvenciával mintát venni. e. **Igaz Hamis**
- f. Jelünk egy 10 [sec] és egy 15 [sec] periódusidejű szinuszjel összege. Ebből a jelből elég 35 [sec] mintavételi idővel mintát venni. f. **Igaz Hamis**

Feleletválasztós (IGEN/NEM) régi zh kérdések

A következő állítások közül melyik hamis, melyik igaz?

- g. Egy adott ablakhosszal történő mozgóablak átlagolás minden periodikus jelet teljesen el tud nyomni. **g. Igaz Hamis**
- h. Ha a jelet egyetlen impulzusból álló zaj torzítja, annak hatását átlagolással nem lehet teljesen eltüntetni. **h. Igaz Hamis**
- i. Ha szuperpozíció alkalmazható, akkor összetett jel esetén az eljárásunk hatása jelkomponensenként vizsgálható. **i. Igaz Hamis**
- j. Egy műszert többek közt azért nevezhetünk intelligensnek, mert képes automatikusan zajszűrési algoritmust választani, vagy támogatja ebben a felhasználót. **j. Igaz Hamis**
- k. Egy összetett jel 3 szinuszos komponensből áll, ezek periódusideje $3,2$ [s], $1,7$ [s] és 1 [s]. A jel visszaállíthatóságához elegendő $0,3$ [s] mintavételi időt használnunk. **k. Igaz Hamis**

Feleletválasztós (IGEN/NEM) régi zh kérdések

A következő állítások közül melyik hamis, melyik igaz?

- l. N adatpont egyszerű átlagolása esetén minden adatot $(N-1)/N$ -el kell megszoroznunk. **l. Igaz Hamis**
- m. A periodikus jelek mindig felírhatók szinuszjelek összegeként. **m. Igaz Hamis**
- n. Egy műszert többek közt azért nevezhetünk intelligensnek, mert képes a felhasználót lényegkiemeléssel támogatni. **n. Igaz Hamis**
- o. Ha egy rendszer mindig más és más ismeretlen véletlenszerű késleltetéssel, de ugyanolyan jelalakkal reagál a gerjesztésre (stimulusra), akkor indított átlagolást alkalmazhatunk. **o. Igaz Hamis**
- p. A konstans jeleket többek közt a jel átlagával és szórásával szoktuk jellemezni. **p. Igaz Hamis**

Régebbi zh feladat - #4

Egy $y(k)=x(k)+z(k)$ jelet mérünk, ahol $x(k)=x_0$ konstans, $z(k)$ a mérést torzító szinuszos zaj, amelynek periódusideje az adott mintavételi idő mellett $K=17$. A következő $y(k)$ sorozatot mértük, és a keresett konstans a mért értékek alapján becsültük:

k	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
$y(k)$	0,1366	1,2927	2,1121	2,4842	2,3588	1,7527	0,7478	-0,5201	-1,8799	-3,1478	-4,1527	-4,7588
k	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
$y(k)$	-4.8842	-4.5121	-3.6927	-2.5366	-1.2000	0.1366	1.2927	2.1121	2.4842	2.3588	1.7527	

Adja meg a keresett konstans becsült értékét! Elég felírni a konkrét értékekkel, nem kell kiszámolni. (Válaszát természetesen indokolja)

Régebbi zh feladat - #5

Az ábrán látható $x(k)$ jelet mediánszűréssel szűrjük egy 3 pontos mozgóablakkal. Az első és az utolsó pontot változatlanul hagyjuk a feldolgozás során, tehát $y(0)=x(0)$ és $y(12)=x(12)$. Rajzolja fel az eredményül kapott jelet (megadva az egyes pontokhoz tartozó pontos $y(k)$ értékeket is)!

